

Nollund Kirke – grillgudstjeneste

Søndag d. 15. september 2019 kl. 16.30

Steen Frøjk Søvnald

Prædiken til 13. søndag efter trinitatis, Luk 10,23-37. 1. tekstrække

Salmer

DDS 68: Se, hvilket menneske (DDK 461)

SoS 565: Herre, giv mig dine øjne (se node)

DDS 164: Øjne, I var lykkelige (DDK 566)

Altergang med sang: DDS 367: Vi rækker vore hænder frem

- Sluttes med DDS 729, vers 5: Ham takker alle vi med sang)

DDS 728: Du gav mig, o Herre, en lod af din jord

Tekstlæsninger

Epistel: Gal 2,16-21

Fordi vi ved, at et menneske ikke gøres retfærdigt af lovgerninger, men kun ved tro på Jesus Kristus, har også vi sat vores lid til Kristus Jesus for at gøres retfærdige af tro på Kristus og ikke af lovgerninger. For af lovgerninger vil intet menneske blive retfærdigt. Men når vi, ved at søge at blive retfærdige i Kristus, selv er kommet til at

stå som syndere, går Kristus så ikke syndens ærinde? Aldeles ikke! For hvis jeg igen bygger det op, som jeg har brudt ned, så viser jeg mig som en overtræder. For jeg er ved loven død for loven for at leve for Gud. Jeg er korsfæstet med Kristus. Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig, og mit liv her på jorden lever jeg i troen på Guds søn, der elskede mig og gav sig selv hen for mig. Jeg ophæver ikke Guds nåde, for hvis der kan opnås retfærdighed ved loven, er Kristus jo død til ingen nytte.

Prædiketekst:

Luk 10,23-37

Så vendte Jesus sig til disciplene og sagde til dem alene: »Salige er de øjne, som ser det, I ser. For jeg siger jer: Mange profeter og konger har ønsket at se det, I ser, og fik det ikke at se, og at høre det, I hører, og fik det ikke at høre.« Da rejste en lovkyndig sig og ville sætte Jesus på prøve og spurgte ham: »Mester, hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv?« Han sagde til ham: »Hvad står der i loven? Hvad læser du dér?« Manden svarede: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke og af hele dit sind, og din næste som dig selv.« Jesus sagde: »Du har svaret rigtigt. Gør det, så skal du leve.« Men han ville retfærdiggøre sig selv og spurgte Jesus: »Hvem er så min næste?« Jesus svarede og sagde: »En mand var på vej fra Jerusalem ned til Jeriko og faldt i hænderne på røvere. De trak tøjet af ham og slog ham, så gik de og lod ham ligge halvdød. Tilfældigvis kom en præst den samme vej; han så manden, men gik forbi. Det samme gjorde en levit, der kom til stedet; også han så ham og gik forbi. Men en samaritaner, som var på rejse, kom hen til ham, og han fik medynk med ham, da han så ham. Han gik hen og hældte olie og vin i hans sår og forbandt dem, løftede ham op på sit ridedyr og bragte ham til et herberg og sørgede for ham. Næste dag tog han to denarer frem, gav værten dem og sagde: Sørg for ham, og hvad mere du lægger ud, vil jeg betale dig, når jeg kommer tilbage. Hvem af disse tre synes du var en næste for ham, der faldt i røvernes hænder?« Den lovkyndige svarede: »Han, som viste ham barmhjertighed.« Og Jesus sagde: »Gå du hen og gør ligeså!«

PRÆDIKEN

”Hvor Gud er god mod mig”, sang vi med børnene. Og her vil vi begynde i dag. Gud er god mod mig. Jesus siger til disciplene: *salige er de øjne, som ser det, I ser. For jeg siger jer: Mange profeter og konger har ønsket at se det, I ser, og fik det ikke at se, og at høre det, I hører, og fik det ikke at høre.* Hvad var det, de så? Det var netop godhed, tilgivelse, barmhjertighed. Når han mødte mennesker, som ingen andre ville have med at gøre, så tog han imod dem, tilgav dem, gav dem en ny chance, et nyt liv. Og det er det, Jesus kan, også i dag.

Se, hvilket menneske,

se, hvilket sind.

Se, hvor han glad lukker

udskuddet ind.

Brød til de sultende

deler han ud.

Sådan er Skaberen.

Sådan er Gud!

Barmhjertighed – det er et gammelt ord. I 2 Kor omtaler Paulus Gud som barmhjertighedens fader – ligesom Jesus beskriver Djævelen som løgnens far. Han er far til løgnens, og Gud er far til barmhjertigheden.

Hvad er barmhjertighed? På hebraisk har mange følelser og begreber et organ. Fx sidder troen i hjertet, visdommen i forstanden, men hvor sidder barmhjertigheden?

Det gør den i maven, eller helt præcist i livmoderen. Den følelse, som en mor har for det barn, hun venter, og det bånd, der skabes mellem mor og barn, det er

barmhjertighed. Når Jesus mødte mennesker på de støvede veje i Israel, som var i nød, så vækkedes denne følelse i ham. Barmhjertighed, empati, medynk. Der står ved bispisningsunderet, at han ynkedes over folkeskaren, som ikke havde mad, og derfor gjorde han et under. Jesus ynkedes over den spedalske og helbredte ham. Han ynkedes over enken, der havde mistet sin eneste søn og vækkede ham op fra de døde.

I sidste ende var det barmhjertighed, der drev Jesus til korset for at skaffe os tilgivelse fra al synd og evig sejr over døden.

For at vise, hvad barmhjertighed er, fortalte Jesus lignelsen om ”Den barmhjertige samaritaner”.

For nogle år siden lavede vi et eksperiment på denne søndag i Grindsted Kirke. Et par unge fra kirken havde klædt sig ud og lå foran kirken, lige når folk var på vej til kirke. De så ikke godt ud. De havde laset tøj, et par tomme ølflasker og kaldte på folks hjælp.

Kirkegængerne kom alle sammen forbi dem, men som det gik med præsten og levitten, der ikke standsede op, men gik forbi, sådan gik det også her med langt de fleste. Kun en håndfuld mennesker gik hen og spurgte til dem, men resten gik lige forbi. De havde for travlt med at komme til gudstjeneste og havde ikke tid til at hjælpe et menneske i nød. Stor var derfor forundringen, da de to i begyndelsen af gudstjenesten vandrede ind i kirken, satte sig øverst oppe og læste den første tekst i gudstjenesten.

Jeg nævner det ikke for at udstille kirkegængere, men tager eksperimentet frem som et eksempel på, hvordan vi alle sammen gør. Alle er vi optaget af vores egne ting, og mennesker, der lider nød, kan sejle deres egen sø. Det er ligefrem et af de klareste kendetegn på selve synden, som bor i os, at vi tænker på os selv først og lader andre i stikken.

Den stakkels mand, som vi hører om i Jesu lignelse, er blevet overfaldet af røvere og er blevet slået bevidstløs. *De lod ham ligge halvdød* betyder ikke bare, at han havde fået nogle overfladiske skrammer, men at han vitterligt lå og ventede på at dø. Hvis ingen kom og hjalp ham, så ville han med garanti dø.

Der ligger han måske længe – men pludselig hører han skidt bagved sig. Der kommer en mand gående, og håbet vækkes i ham: ”Er det mon en, som kan hjælpe mig? Han kan jo se, at jeg ved at dø” Men nej, snart kunne han høre skridtene bevæge sig væk fra ham for helt at forsvinde. Igen ligger han alene. Igen hører han skridt. Og håbet

vækkes i ham. Hvor tit er det ikke sådan med nødlidende, fx folk, der kommer til vores land på flugt fra krig og nød med håb om et liv i fred og tryghed. Det er en rutschebanetur mellem håb og skuffelse, og det er ikke til holde ud. Den forslåede mand bliver skuffet igen, for også hans skridt forsvandt igen.

Det var præsten og kirketjeneren – to, som man kunne forvente ville have barmhjertighed, men som ikke ejede den følelse i maven af barmhjertighed. Det var vigtigere for dem, at reglerne blev overholdt og at de selv var rene, end at manden blev hjulpet. De vidste, at hvis han nu var død, eller hvis det var en fremmed, så ville de selv blive urene og kunne ikke fejre gudstjeneste.

Tredje gang er der skridt bagved ham. Det var en fremmed, en samaritaner, der kom forbi. Og vi forbinder nok noget positivt med en samaritaner eller en samarit, da de hjælper folk, der dejsler om ved løb og lignende ting. Dengang var en samaritaner et skældsord, som når man under krigen sagde ”jødesvin” eller man i dag siger ”perker”. Det var sådan en, der hjalp den forslåede mand og betalte for hans helbredelse.

Gå du hen og gør ligeså, siger Jesus til os.

Kan det lade sig gøre? Hvordan er det muligt, at vi tager Jesu opfordring ind over vores liv og rent faktisk i praksis bliver barmhjertige samaritanere for hinanden? For det første må vi indse, at den forslåede mand er os selv, og Jesus er vores barmhjertige samaritaner. Ingen er os er anderledes eller bedre på bunden, end det menneske, der ligger i rendestenen. Vi vil alle dø og gå evigt fortabt, hvis ingen kommer og hjælper os. Jesus fortæller jo faktisk lignelsen som et svar på den lovkyndiges spørgsmål: *Hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv?* Kunne det spørgsmål blot vågne i vores hjerter: Hvordan når jeg frem til det evige liv? Så vi ikke bare spørger: Hvordan bliver jeg lykkelig? Hvordan bliver jeg rig? Hvordan får jeg gode karakterer i skolen og det arbejde, som alle andre vil misunde mig for? At vi spørger om det vigtigste: Hvordan får jeg evigt liv? Jo, for stille vi det spørgsmål, så kan Jesus blive den barmhjertige samaritaner for os og hjælpe os.

Som vi hørte i epistlen: *Fordi vi ved, at et menneske ikke gøres retfærdigt af lovgerninger, men kun ved tro på Jesus Kristus, har også vi sat vores lid til Kristus Jesus for at gøres retfærdige af tro på Kristus og ikke af lovgerninger.* Når vi oplever Jesu barmhjertighed og hans godhed, så vil det påvirke os til at hjælpe andre.

Hør engang, hvor radikalt Paulus kan tale om sit eget liv, der nu er formet helt af Jesu kærlighed: *For jeg er ved loven død for loven for at leve for Gud. Jeg er korsfæstet med Kristus. Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig, og mit liv her på jorden lever jeg i troen på Guds søn, der elskede mig og gav sig selv hen for mig.* Jeg lever ikke mere selv – kan vi sige det om vores liv?

For det andet hjælper det ikke det mindste at tage os sammen og love os selv, at næste gang, jeg møder et menneske i nød, så vil jeg hjælpe. Det er at tale til vores dårlige samvittighed eller til vores altid svigtende vilje. Det er sindelaget, der skal vækkes hos os. Barmhjertigheden, medfølelsen, empatien. Derfor kaldes en luthersk og kristen etik en sindelagsetik. Vores handlinger bygger ikke på regler og bud, der skal overholdes, men på den barmhjertige samaritaners sindelag over for nødlidende, som netop er Jesu sindelag.

Vi sang en rigtig god sang om det:

”Herre, giv mig dine øjne, så jeg ser, når andre har det svært...

Herre, giv mig dine ører, så jeg hører hjertets stille gråd...

Herre, giv mig din mund... Herre, giv mig dine hænder...

Herre, giv mig af dit hjerte,

så jeg lider med de lidende.

Glæder mig med de glade,

så at jeg kan elske – elske li’som du.

Mother Theresa har sagt: ”Jeg ser Jesu ansigt i hvert af disse ansigter og jeg gør det kun for ham”.

Det er barmhjertighed i praksis – at se Jesu ansigt i hvert menneske, vi møder på vores vej.

Så skifter perspektivet. Fra at vi stiller det meget ukonstruktive spørgsmål: Kan jeg blive en barmhjertig samaritaner? Det vil nemlig altid blive et rungende ”nej”, hvis vi er ærlige, og så kan vi sidde fast i, at det bliver aldrig bedre med mig, og jeg lykkes aldrig. Så kan vi stille det konstruktive spørgsmål: Hvem er min næste? Hvor er min næste? Hvem kan jeg være næste for?

Så kan vi begynde med at tænke på værdien af et glas koldt vand til barnet, der trænger til det. Eller for at være konkrete ved anledningen i dag: en pølse ved grillen. Amen!